

LEOPOLDOV

4/2008

LETO
NÁM CHUTILO...

ODPOVEDÁME NA VAŠE OHLASY
GULÁŠOVÉ HODY
ZNOVA V ŠKOLE
GALÉRIA OSOBNOSTÍ
SPLAV VÁHU
DLUHÝ PŮST KUBISOVÉJ

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 25. Vydáva: Mesto Leopoldov. Adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov, casopis@leopoldov.sk. Redakčná rada: PhDr. Juraj Hladký, PhD. – predseda, Mgr. Mária Moravčíková, Ing. Kristína Vachanová. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 20 07. Fax: 033/734 23 88. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 10 SK (0,33 EUR). Náklad 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Registračné číslo: Pra/Hr/95/00749

FOTILI NA OBÁLKU: MILOŠ BRANICKÝ, MÁRIA MORAVČÍKOVÁ

Leopoldovská gulášová párty 2008

Bolo z čoho vyberať – nechýbal ani novozélandský jeleň

Istotne si spomeniete na časy, keď v rámci osláv výročia Slovenského národného povstania nemohol okrem vetry chýbať takmer pravý „partizánsky“ guláš v Spolkovej záhrade. Tento rok sme mali možnosť ochutnať dokonca až z pätnástich chutných gulášov, a to v rámci druhého ročníka „leopoldovského gulášového festivalu“.

Premiérový ročník sa stretol s veľkým ohlasom a v tomto roku pribudli ďalšie „gulášové poľné kuchyne“. Navyše, ani tento rok neišlo len o sám guláš, ale aj o iné - zabaviť sa s veselými gulášovými družstvami. V porovnaní s minulým rokom žičilo kuchárom, podkuchárom a ostatnému pomocnému personálu i návštevníkom počasie, a to až do samého neskorého večera. Aj keď už troška zubaté slnko sa podchvíľou usmievalo nad Spolkovou záhradou, bolo akosi garanciou vydateného sobotného popoludnia.

Ako chutí guláš praludí?

Už od skorého popoludnia sa Spolkovou záhradou začali šíriť všakovaké vône korenín a rôznych prísad, ktoré skúsení majstri pou-

žívajú na prípravu guláša. Aj keď na tohtoročnom guláši chýbali naše pani kuchárky zo školskej jedálne, ktoré v minuloročnej prehliadke „príležitostných gulášových reštaurácií“ získali prvenstvo, návštevníci mohli vidieť iné zaujímavé družstvá. Veselo bolo pri každom kotlíku, no hádam o najväčšiu zábavu sa počas celého dňa starali Praludia zahalení do kožušín, vyzbrojení kyjakmi a budzogáňmi – no prosto, lepšiu imitáciu ľudí z doby ľadovej by ste len márne hľadali. Tomu zodpovedalo aj ich kuchárske náradie – varechu nahradila veľká kvázi mamutia kosť. A keď sme chceli zistiť, ktorý z gulášov je podľa nich najchutnejší, zhodli sa veľmi rýchlo: „No predsa náš. Ulovili sme bizóna a iné praveké zvieratá... Teda takýto guláš nemôže mať už nikto iný!“ dodal jeden z hlavných kuchárov Maduničan Jozef Škubla.

Liptovské medvede síce prišli z Červenika, ale šéfkuchár Jaroslav Chovan sa priženil z Liptova, a preto chcel nám dolniakom ukázať, ako sa varí pravý liptovský guláš. Recept na pravý liptovský sme sa však ne-

dozvedeli, lebo guláš bol po chvíli už zjedený...

Slovenská bola iba voda

S originálnymi gulášmi prišli naši priatelia z maďarského Fertösztmiklósa, ktorým s typickou veselostou pomáhala Mária Rihová – nielen v komunikácii, ale aj pri krájaní cibule či papriky. Tibor, ako familiárne volajú

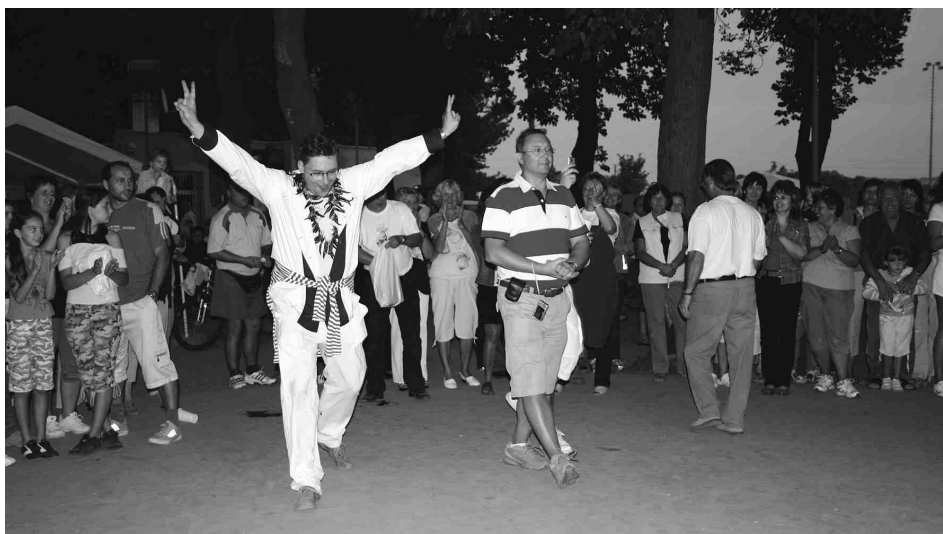
starostu nášho družobného mesta, nám povedal: *Nemohli sme neprísť. Naše vzťahy s Leopoldovom sú také silné, že by si z nich mali brať príklad aj naši, aj vaši štátni predstavitelia.*"

Ani od našich maďarských kolegov sme sa nedozvedeli recept na guláš, ktorý takisto rozvoľniaval široko-ďaleko. Pýtali sme sa aj na výborne vyzerajúcu červenkastú farbu gulášu. Namiesto pomeru papriky sme sa dozvedeli, že je červený od tej lásky a

priateľstva, čo naši priatelia priviezli. Nuž, ani v tomto družstve sme sa teda nenaučili variť guláš... Ale že to bol originálny maďarský guláš, svedčí aj to, že nevyužili žiadnu z ponúknutých surovín, ale všetky potrebné suroviny, koreniny a iné „špécie“ si priniesli z domu. Jediné, čo v ich guláši bolo sloven-

Marta Valentová a MINIMAX si získali priazeň i tých neskôr narodených.

ské, bola voda. Návštevníci teda mohli ochutnať výborný a navyše pravý maďarský guláš. A dokonca nie jeden, ale hneď dva, každý úplne iný. Starosta Tibor Horváth, či vlastne už primátor, pretože 6. septembra toto mestečko získalo štatút mesta, odkazuje aj tým, čo nestihli okúsiť z ich gulášov, aby prišli na pravý maďarský guláš priamo do Fertöszentmiklósa. Mária Rihová bola zároveň aj akousi sprostredkovateľkou medzi maďarským a českým, konkrétne kuřimským gulášovým stanom, keďže boli bezprostrednými susedmi.

Nechýbal ani novozélandský jeleň a poslanecký guláš

Guláš varili aj poslanci, ba dokonca manželia Pekarovičovi so zaťom Petrom pripravovali vo dvoch kotloch polosúťažný mestský guláš, na ktorom si napokon pochutili hľadaj všetci hostia. Ďalšou špecialitou bolo družstvo so šéf-kuchárom Martinom

Kovarským zo City Hotels Bratislava, jedného z najväčších hotelových komplexov na Slovensku. „*Kuchárom sa musí človek narodiť,*“ vysvetľuje Martin Kovarský. Vie, o čom hovorí, keď prezentoval sa gulášom z novozélandského jeleňa, ktorý bol tri dni marinovaný v špeciálnej zmesi. Eva Chudíková, doktorandka z Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity, rodáčka z východného Slovenska, ktorá do Spolkovej záhrady prišla so svojimi kolegami, dodala: „*Keby sme boli bývali vedeli, aká akcia sa tu chystá, istotne by sme pripravili vlastné družstvo*

Praľudia zabávali celú Spolkovú záhradu.

a navarili ten pravý guláš. Ale nič to, budeme variť o rok a určite prinesiem aj niečo z typických ingrediencií, ktoré používame v gulášoch na východnom Slovensku."

Gulášovú párty v Spolkovej záhrade niekoľko hodín kvalitne spríjemňovala populárna a svojím pôvodom leopoldovská kapela MINIMAX, aj keď, pravda, už so zmenenou zostavou. Výborný repertoár a sóla speváčky Marty Valentovej si získali veľkú priazeň a napokon aj mnohých roztancovali.

Aj ochutnávanie guláša je práca

Skutočne náročnú úlohu mala komisia, ktorá posudzovala jednotlivé guláše. A že každý bol naozaj osobitý, potvrdili aj jej členovia, medzi ktorými nechýbali aj podaktorí poslanci. Šéfom ochutnávačskej komisie bol primátor mesta Milan Gavorník. Kým si návštevníci pochutnávali na mestskom guláši a neskôr aj na súťažných gulášoch, hodnotitelia tvrdo pracovali. Veď ochutnať pätnásť porcií gulášu... si vyžaduje svoje. Hodnotenie bolo tajné; porota nevedela, ktorý guláš im servírky práve priniesli. A aký bol verdikt hodnotiacej komisie? Na prvom mieste sa umiestnilo družstvo p. Jančára,

druhé miesto si podelili poslanci mestského zastupiteľstva s firmou Chovatelské a rybárske potreby a na bronzovom mieste sa umiestnil guláš p. Lányho s rodinou.

Aj tento rok sa ukázalo, že vyhlásenie výsledkov bolo len čerešničkou na torte. Počas celého dňa išlo o niečo iné: *„Je tu výborná atmosféra, pokoj, pohoda, guláše sú výborné, a čo je hlavné, podarilo sa nám vytiahnuť ľudí z domu a tu, hoci aj pri červennom vínu, sa môžeme spoločne tešiť z vydaného, veselého a priateľského popoludnia a večera,"* s úsmevom hovorí Mária Rihová.

Záver tohtoročnej gulášovej prehliadky patril pripomenutiu si Slovenského národného povstania. Po krátkom pripomenutí niektorých historických súvislostí primátor mesta zapálil symbolickú povstaleckú vatru, ktorá zaujala najmä tých najmladších. Uvidíme, akú aktualizovanú ponuku nám ukáže gulášová prehliadka na budúci rok. Ak bude žiť počasie, istotne bude veľmi zaujímavá.

Juraj Hladký

foto: Mária Moravčíková

Ako sa hádže

leopoldovskou mrežou?

ho klubu a sami ju napokon aj zrealizovali nielen organizačne, ale aj sponzorsky. A ako hodnotí dosiahnuté výsledky bývalý telocvikár Ladislav Kováč, ktorý bol zároveň aj jedným z rozhodcov? „Myslím si, že úroveň bola veľmi slabá, vidieť, že ľudia majú radšej počítače ako šport. V tomto prvom ročníku sme sa troška poučili, musíme pre ženy použiť inú mrežu, pretože táto je pre ne naozaj ťažká“.

Sponzorské dary od Dušana Slováka a Miloša Jančára si prevzali títo súťažiaci:

muži:

1. miesto: Sliva 532 cm
2. miesto: Burda 531 cm
3. miesto: Adamík 525 cm

ženy:

1. miesto: Jančárová 265 cm
2. miesto: Vojteková 224 cm
3. miesto: S. Šoková 205 cm

Sprievodným a premiérovým podujatím leopoldovského gulášového festivalu bola aj súťaž o hod tridsaťkilogramovou leopoldovskou mrežou, ktorá si ihneď získala sympatie mnohých návštevníkov, ale samozrejme aj kuchárov.

V priebehu štyroch hodín sa pri leopoldovskej mreži vystriedalo 69 mužov a 9 žien, samozrejme, každý vo svojej kategórii. Každý účastník mal možnosť troch hodov. Väčšina vrháčov však využila možnosť prerušenia súťaže a po jednom či dvoch hodoch sa išli nadopovať gulášom či niečím iným a ďalší hod absolvovali neskôr. Z trojice hodov sa hodnotil ten najlepší, resp. najdlhší. Hádzali kuchári, poslanci, návštevníci... Mnohí skonštatovali, že aj keď má mreža 30 kíl, tajomstvo úspechu dlhého hodu nespočívalo v sile hádžuceho, ale skôr v technike hodu.

Najdlhší hod meral 532 cm a postaral sa oň pán Sliva. S myšlienkou tejto súťaže prišiel Miloš Jančár a členovia leopoldovského nohejbalové-

(jh)

foto: Mária Moravčíková

NAJVIAC SŤAŽNOSTÍ JE Z LEOPOLDOVA

Ludia vo výkone trestu a výkone väzby v slovenských zariadeniach Zboru väzenskej a justičnej stráže minulý rok podali dovedna 535 sťažností na generálne riaditeľstvo. Ako informovala TASR, najviac nespokojných odsúdených a obvinených (až 141) je z Leopoldova (pre porovnanie: z Ilavy prišlo spolu 66 sťažností).

Sťažnosti najčastejšie súviseli s poskytovaním zdravotníckej starostlivosti a na spôsob výkonu trestu alebo väzby. Ojedinelé boli sťažnosti na fyzické násilie alebo hygienu v ústavoch. Ponosami odsúdených a obvinených sa zaoberali pracovníci Generálneho riaditeľstva ZVJS a za opodstatnené uznali tri sťažnosti a zároveň prijali opatrenia na odstránenie nedostatkov.

(jh)

Najkrajší pohľad nemusí byť len z konského chrbta...

Keď sa Alojz Medňanský plavil v 40. rokoch 19. storočia na člne po Váhu okolo Leopoldova, obdivoval mohutnú rieku, ale aj jej tiché zákutia, meandre, nádhernú prírodu, siluety vzdialených miest, vodné mlyny, skalné masívy a čistú vodu plnú rýb... Jeho pocity boli také silné, že svoju nezabudnuteľnú plavbu zvečnil v knihe Malebná cesta dolu Váhom.

Medňanského dobrodružstvo si vyskúšalo šiesteho septembra aj niekoľko Leopoldovčanov. Bol to bleskový nápad, nič vopred neorganizovali, len sa v Spolkovej záhrade dohodli, že sa trochu počlnujú po Váhu.

Slovo dalo slovo a po niekoľkých hodinách už nasadali na piešťanskej Slňave do jedenástich člnov, ktoré zabezpečil Juraj Balák. „Je úžasné vnímať krajinu z člna; vidíte ju úplne ináč. Až vtedy som pochopil, že vlastne ani nevieme, čo v našom okolí je. Načo chodiť do Tatier, keď ani nepoznáme svoj región... Vôbec sme sa neponáhľali, skôr sme sa nechávali pokojne unášať vodou, aby sme si mohli tú krásu vychutnať,“ povedal nám jeden z účastníkov. Nehovoriac už o tom, že sa stretla dobrá partia ľudí z Leopoldova, Piešťan, Hlohovca a okolia, ktorí si na vode pomáhali, aj keď sa dovtedy mnohí z nich

nepoznali. Veselo bolo počas celej plavby a aj keď sa podaktorí s člnom prevrhli po pár úvodných metroch, nemalo ich čo odradiť od ďalšej plavby. Na plavbu nahovárali aj Marka Valka, no keďže v Spolkovej záhrade práve prebiehal galaprogram Vráťme Slovensku harmoniku, musel sa venovať svojim pracovným povinnostiam. Napriek tomu si zobral na starosť občerstvenie posádok všetkých člnov. V provizórnom prístave „na polceste“ sa teda podávala cigánska, kofola – prosto všetko, čo sa komu žiadalo. Po doplnení energie nasadli opäť do člnov a po päťpolhodinovej plavbe nakoniec zakotvili presne o šiestej hodine večer pod železničným mostom v Hlohovci. Úspešná plavba plná zážitkov bola síce na konci, ale sobotňajšia zábava sa nekončila, lebo plavcov v celi znova čakalo bohaté občerstvenie, ktoré im priviezol M. Valko. V Spolkovej záhrade sa večer a ešte niekoľko dní nato spomínalo na všetko, čo posádky jednotlivých člnov počas plavby zažili. A to už dostala priestor aj gitara.

...Ale aj z člna plaviaceho sa po Váhu

Účastníci premiérového splavovania starého Váhu pripravujú budúci rok podobné podujatie, avšak na ešte profesionálnejšej úrovni. Istotne privítajú aj všetkých tých, čo si chcú užiť nielen trocha príjemného adrenalínu, ale najmä chcú zažiť, ako vyzerá príroda v našom regióne z úplne jedinečného pohľadu – z člna.

(jh)

foto: Miloš Branický

LEOPOLDOVČANIA LEOPOLDOVČANOM (1)

Či skôr my svojim... Týmto názvom si dovoľujeme otvoriť náš nový seriál, ktorý nadväzuje na staršiu sériu článkov. S názvom *Galéria osobností mesta* sme ho publikovali asi štyri roky a v rôznych podobách sme sa k nemu neustále vracali. Pokúšali sme sa v nej predstaviť významné historické osobnosti, ktoré mali istý vzťah k nášmu mestu.

Postupne sa vám pokúsime predstaviť zaujímavé osobnosti nášho mesta z rôznych oblastí. Usilujeme sa nielen o predstavenie ich profesijného či spoločenského profilu, ale ide nám najmä o to, aby sme predstavili aj ich vzťah k nášmu mestu a jeho problémom, ako ich vnímajú ako... Leopoldovčania.

Či už je to včelár, kňaz, rezbár, učiteľ, drotár, čipkárka, príležitostný spisovateľ, maliar, úspešný ovocinár či chovateľ, fotograf... radi sa s nimi stretneme. Dnešná uponáhľaná doba nás akosi „vyzlieka“ z bežných susedských rozhovorov... Budeme preto radi, ak sa s nami podelíte o svoje skúsenosti o zaujímavých Leopoldovčanoch. Ak poznáte (hoci aj bývalého) Leopoldovčana, ktorého činnosť môže zaujať aj ostatných spoluobyvateľov, stačí nám napísať na e-mailovú adresu casopis@leopoldov.sk, prípadne napísať nám na adresu uvedenú v tiráži. Ďakujeme.

PhDr. MIROSLAV KARABA, PhD. (32 rokov)

Miroslav Karaba absolvoval štúdium teológie a filozofie na Trnavskej univerzite | Univerzite Palackého v Olomouci, orientuje

sa na filozofiu vedy, filozofiu prírody a vzájomný vzťah medzi vedou a náboženstvom. Prednášal asi na dvadsiatich medzinárod-

ných konferenciách v Európe (napríklad v Španielsku, Taliansku, Rusku, Rumunsku, vo Švédsku) a v USA. V roku 2004 ho vo Filadelfii ocenili za rozvoj dialógu medzi vedou, filozofiou a teológiou. O rok neskôr ho prezident SR Ivan Gašparovič ocenil v projekte Študentská osobnosť roka.

„Nie som síce rodený Leopoldovec, ale mama pochádza z Leopoldova, kde žijem aj ja spolu so svojou rodinou, a otec zasa z Červeníka. U starej mamy v Leopoldove som trávil veľa času cez prázdniny aj víkendy. Nezabudnuteľné je pre mňa kúpanie sa na Štrkovke, ktorá v tom čase pre nás bola Makarskou aj Zlatými pieskami. Pred piatimi rokmi sme sa s manželkou rozhodovali, kde sa usadíme, a nakoniec rozhodnutie padlo na Leopoldov, ktorý sa nám javil ako výhodný z viacerých rodinných, ale aj čisto pragmatických dôvodov.“

Mestečiek ako je Leopoldov je na Slovensku, ale aj vo svete mnoho... Predsa má však svoje špecifiká. Ako by povedal klasik: má veľa pozitív z obce, a zasa veľa negatív z mesta... A čo na to M. Karaba?

“Mestečká ako Leopoldov majú výhodu v tom, že na jednej strane sú dostatočne veľké na to, aby obyvateľom zabezpečili základnú infraštruktúru, na druhej strane majú potenciál zachovať si atmosféru a kolorit vidieka. Ako som mal možnosť neraz vidieť, práve touto cestou sa uberajú mestečká v zahraničí. Chce to ale ešte veľa času, financií a práce, aby sme sa aspoň priblížili k formátu miest a mestečiek vo Švédsku či Francúzsku.“

Miroslav Karaba oceňuje, že v Leopoldove je potenciál zachovať si atmosféru pokojného mestečka s „rodinnou“ atmosférou. Napriek tomu je istotne dôležité pozeráť sa do budúcnosti, ukazovať aj na to, čo by bolo vhodné vylepšiť: „Samozrejme, stále je čo vylepšovať, renovovať či budovať úplne nové. To je väčšinou otázka financií a konkrétneho zámeru. Napadá mi napríklad problém, že na viacerých miestach v meste chýbajú chodníky, priechody pre chodcov či spomaľovače a chodci sú tak vystavení na milosť či nemilosť vodičov, ale aj naopak. Ak

by som však naozaj mohol niečo zmeniť, tak by to bolo v prvom rade zmyšľanie niektorých ľudí. Je to až neuveriteľné, ako môže nová zastávka autobusu, smetný kôš či nové hojdačky pre deti dráždiť niekoho natoľko, že musí do týchto vecí kopnúť a zdemolovať ich. Príslušníci východogermánskeho kmeňa Vandalov by sa cítili asi dotknutí za to, že takýchto ľudí dnes označujeme ich menom...”

Možno takto nepriamo sme sa dostali k vašej profesii. Pracujete na Trnavskej univerzite, kde prednášate filozofiu. Termín filozofia sa vykladá rôzne... najčastejšie ako láska k múdrosti. A tá poskytuje istotu, ale zároveň do istej miery aj neistotu... „Na mojej práci sa mi páči to, že je kreatívnou činnosťou s pomerne veľkou dávkou slobody. Na druhej strane je takpovediac nikdy nekončiacim štúdiom a sledovaním nových trendov. V každodennej práci so študentmi sa preverujú nielen odborné kvality pedagóga, ale aj jeho vnútorné presvedčenie a jeho pohľad na svet. U nás na fakulte sa usilujeme formovať našich študentov nielen po intelektuálnej stránke, ale aj so zreteľom na určité etické a morálne hodnoty. Snažíme sa ich naučiť kriticky a logicky správne myslieť, čo je v dnešnom živote jedna zo základných podmienok úspešného uplatnenia sa.“

Prípravili: maju, jh

Akí sme... po 46 rokoch...

Piateho októbra uplynie rok odvtedy, čo sme po 45 rokoch zorganizovali stretnutie bývalých žiakov Základnej školy v Leopoldove, ktorí školu navštevovali v rokoch 1953 – 1962. Do troch tried s počtom žiakom 33 až 35 chodilo dovedna 103 žiakov. Triedne pani učiteľky boli v 9.A pani učiteľka Ondrišová, v 9.B pani učiteľka Mikušová, v 9.C pani učiteľka Klčová. Žiaľ, na našu stretávku sme už nemohli pozvať pani učiteľky Mikušová a Klčová ani našich dvanástich spolužiakov.

Naše stretnutie sa začalo v Základnej škole v Leopoldove. Ešte pred školou sme sa snažili uhádnuť, kto je prichádzajúci spolužiak či spolužiačka...

S láskavým povolením pani riaditeľky školy Mgr. O. Galčíkovej nás v starej aj novej časti školy previedla zástupkyňa riaditeľky pani Mgr. Mikušová. Mnohí z návštevníkov nášho stretnutia do leopoldovskej školy chodí stále, no dnes už iba pre svojich vnukov či vnúčky. Ale ani oni nepoznajú školu tak dôkladne, ako sme ju „opäť“ spoznali my. Z jej prehliadky boli mnohí z nás veľmi milo prekvapení. Aj medzi našimi spolužiakmi sú učitelia, vychovávatelia, ktorí sa o zariadení školy vyjadrovali v superlatívoch.

Pri našom spoločnom posedení sme si spomenuli aj na našich bývalých učiteľov a ostatných pracovníkov školy. Spomienku na tých, čo už nie sú medzi nami, sme si uctili minútou ticha. Za všetko – že nás vzdelávali, vychovávali a formovali naše myslenie, im patrí od nás všetkých veľká vďaka.

Vo svojich spomienkach na leopoldovskú základnú školu sme pokračovali v Reštaurácii Miháliková v Červeníku. Žiaľ, v Leopoldove nie je zariadenie, kde by sa dalo podobné stretnutie uskutočniť. Naše spomínanie bolo spríjemnené perfektným prostredím, jedlom, pitím, starostlivým personálom. Všetci sme boli nad mieru spokojní. Musím ešte spomenúť, že hneď na dvore nás odfotografovala pani Zelenayová z hlohovskej foto služby. Kým my sme si pochtuovali na výbornom obede, pani fotografka zatiaľ vyrobila fotky a priniesla nám ich priamo do sály. V sále pripravila ďalšie zábery troch tried po 45 rokoch...

Niektorým spolužiakom zdravotné, rodinné či iné problémy nedovolili zúčastniť sa na našom stretnutí. Prosili preto o zopakovanie stretnutia. Napríklad Terka Filipová-Vizínová poslala až z ďalekých Spojených štátov amerických pozdrav pre všetkých spolužiakov. Zo zdravotných dôvodov sa ospravedlnil Dušan Šajdík a podaktorým skrížili plán prísť na stretávku iné dôvody. Z deväťdesiatjeden žijúcich spolužiakov sa zúčastnilo 48... a naďalej spolu komunikujeme prostredníctvom telefónov, esemeskami a listami. Sme veľmi radi, že sa nám podarila dobrá vec...

Hádam na záver ešte skromné podakovanie, ktoré vyslovili v listoch naši spolužiaci organizačnému výboru: Emílii Kovarskej, Pavlovi Slobodovi, Pavlovi Vykopalovi, Magdaléne Blahovej a Márii Petrášovej.

Emília Kovarská

Zlý dlouhý púst M. Kubišovej

V minulom čísle časopisu sme sa s Martou Kubišovou vrátili o 40 rokov nazad, keď vtedajšie Československo okupovali vojská Varšavskej zmluvy. Čo sa vtedy pre M. Kubišovú zmenilo a ako ďalšie udalosti ovplyvnili jej život na ďalšie roky, ale aj desaťročia, na to sme sa jej spýtali v druhej časti nášho augustového rozhovoru v pražskom divadle Ungelt. Po novembrových udalostiach vystúpila pred slovenským publikom až roku 1989, keď znova zaspievala svoju Modlitbu. „Po tomto koncerte v Bratislave som zostala bez možnosti návratu, nemala som

ani možnosť ísť niekam sa vyspať a potrebovala som sa ráno dostať do zamestnania. Nocľah mi ponúkol pán Martin Huba a osobne ma ráno ochotne odviezol na letisko. S oneskorením som vtrhla až napoludnie do kancelárie – vtedy som pracovala vo Výstavbe sídlisk.“ Už v predchádzajúcom rozhovore sme spomínali, že po dvoch klinických smrtiach si na daktoré udalosti či dokonca na svoje vlastné nahrávky M. Kubišová nepamätá. Naspievala celý rad piesní pre Bratislavskú lýru a podobne ako pre Helenu Vondráčkovú aj pre ňu písal piesne významný slovenský

skladateľ Ján Síváček, rodák z Myjavy. Populárna sa u nás stala pieseň Retaž z roku 1967. Na Bratislavskej lýre v každom ročníku, v roku 1966 na prvom festivale v duete *Oh, baby, baby* s Helenou Vondráčkovou, rok na to s Waldemarom Matuškom. Úspech však prišiel až o rok neskôr s piesňou Cesta. S triumfom sa vrátila aj na Bratislavskú lýru 1996 v bratislavskom Istropolise, kde sa spolu s Orchestrom Gustava Broma predstavila piesňami *Cesta a Bůh ví...*

Divadlo „Rokoko...“ a jak to bylo dál...

„Ja si napríklad na pieseň slovenského skladateľa Jána

Siváčka vôbec nepamätám. Karel Knechtl ma presviedčal, že som spievala piesne, ktoré našiel v archívoch. Tvrdila som mu, že nie, že je to vylúčené. On na to: Je tam tvoje meno, musela si ich naspievať. Až keď som si ich vypočula, zistila som, že som ich naozaj naspievala ja." V istom zmysle sa Kubišovej kariéra začala v pardubickom divadle STOP. Prišla sem na konkurz, ktorému šéfoval významný český hudobník Bohuslav Ondráček. „Dovtedy som ho nepoznala, nevedela som, že je slávny... takže som vošla dnu do miestnosti a povedala som mu: Dovoľte, ja si to zahrám sama. A tak som ho vymietla od piana a potom sa to už „viezlo". Začal mi skladať piesne a po roku prešiel aj s Vaškom Neckářom a Helenou Vondráčkovou do Prahy." Tu Kubišová získala angažmán v divadle Rokoko, kam po roku prestúpili aj Václav Neckář a Helena Vondráčková, postupne sem prešli aj Waldemar Matuška a Karel Šedký. Roku 1967, kedy zvíťazila na Bratislavskej lýre, dostala zaujímavú ponuku.

„Na javisko nemôžete vstúpiť"

Do amerického turné Davida Bilcka naspievala jeden z najväčších svetových hitov Yesterday a na istý čas mala odísť spievať do Anglicka. Pragokonzert, vtedajšia umelecká hudobná agentúra, a Kubišovej umelecký zástupca si mali vziať

províziu vo výške takmer jednej polovice zisku, a tak speváčka koncert odložila. Medzitým dostala ponuku zo známej parížskej Olympie na polročný angažmán. „Vtedy boli v Paríži veľké študentské vzbury a preto som nechcela riskovať. Povedala som, že si radšej počkám na upokojenie situácie a všetko si vybavím tak, aby som do Paríža mohla vycestovať neskôr. Lenže zrazu 21. augusta prišli „bratia" a bol koniec všetkým plánom." A takto v podstate náhodne sa začala hviezdna kariéra tria Golden Kids, keďže Marta Kubišová musela upustiť od všetkých turné či hostujúcich zahraničných pobytov. Ani populárne trio Golden Kids (M. Kubišová, H. Vondráčková, V. Neckář) nevydržalo dlho – jednoducho, prišiel zákaz... „V jeden krásny januárový deň roku 1970 za mnou pribehol Vašek Neckář a hovorí mi: Marti, v Pragokonzerte nám nechcú vydať pasy, pretože ty vraj už máš zakázané vyjsť na javisko."

Škandal s podsunutými fotografiami

Príčina? Václavovi Neckářovi vtedajší riaditeľ Pragokonzertu „na vysvetlenie" ukázal fotografiu, na ktorej bol mladý muž s mladou ženou s takým istým účesom, ako mala Marta Kubišová... To bol pre mocných postačujúci dôvod na to, aby speváčku verejne a účelovo zdiskreditovali. „Na fotke bolo dokonca napísa-

né: Pan Dubček a pani Kubišová. Ja som si myslela, že si niekto robí srandu, podnes nechápem, ako takéto niečo vôbec mohlo byť možné... Na základe tejto fotografie mi nakoniec zrušili aj 22 vopred podpísaných koncertov vo Vysokých Tatrách, kde som v rámci Majstrovstiev sveta v lyžovaní mala spievať," spomína si umelkyňa.

Popri Poučení z krízového obdobia v strane a spoločnosti, ktoré absolútne zatratilo ideály Pražskej jari 1968 a dubčekovosko-svobodovských reforiem a na dlhé obdobie zastavilo progresívne úsilie, v 70. rokoch vznikla ako protest proti jestvujúcej situácii Charty 77.

Hovorkyňa Charty a výsluchy

Vyhlasenie Charty 77 mi priniesli môj druhý manžel a Pavel Kohout na našu chalupu v auguste alebo septembri. Pamätám sa, že sme vtedy sedeli na terase a rozprávali sme sa. Keď som si vyhlásenie prečítala, povedala som si: Na jednej strane Československo podpíše Helsinskú dohodu o neporušovaní ľudských práv, a na strane druhej sa veselo porušujú; zatvárajú sa hudobníci a nepohodlní ľudia... a tak som ju podpísala. Postupne som na toto vyhlásenie aj zabudla. Spomenula som si naň až po troch mesiacoch, keď príslušníci VB naháňali Václava Havla a Michala Landovského. Informovala o

tom aj televízia. Ešte som si pomyslela: Teda, to ich musel fakt niekto poriadne našťvať, keď to dávajú aj v televízii. Mená sa najskôr nespomínali. Len ich najskôr nazývali odrodilcami, revizionistami a inými nadávkami. Až o pár dní som pochopila, že išlo práve o Chartu, teda aj o mňa. A o dva-tri dni prišli za mnou havlíčkovobrodskí policajti s tým, že ma prídu vypočúvať z Prahy..." O rok nato bola Kubišová vybraná za hovorkyňu Charty 77. Keďže nebola priamo zainteresovaná do diania Charty, s výberom nebola spokojná: „Keby za mnou policajti chodili aj každý deň, nič by som im nevedela povedať. Keď si ma vzali na celodenný výsluch, povedala som im: Verím vám, že ste našťvaní,

ale ja vám v tom nepomôžem, lebo nič neviem." Spoločenská situácia bola komplikovaná. V tomto období aj zo strachu, aj z vyhrážok vznikla takzvaná Anticharta. „Tá hystéria bola vidieť napríklad na úžasnom človeku Janovi Werichovi, ktorý si myslel, že podpisuje obyčajnú prezenčnú listinu a v podstate sa podpísal proti Charte. Ale to sa dalo čakať. Oni nikdy nebojovali férovo, so zbraňami, ale vždy len úskokmi..."

Návrat po dlhom pôste

Z obdobia, ktoré sa spája s hektickým a rozbúreným novembrom 1989, si M. Kubišová veľa nepamätá. Nepamätá sa dokonca ani na svoj koncert v Slovenskom národnom divadle v Bratislave. „Bolo to pre mňa

klbko dojmov, pocitov, šokov, zážitkov..." V tom období ešte stále pracovala v pražskom podniku Výstavby sídlisk. V tomto období naspievala pieseň *Zlý dlouhý púst*, ktorá je jej akýmsi návratom do komplikovaného obdobia plného zvrátov a úzkosti. Spievala ju päť rokov.

Akoby Fénix po uvoľnení politickej situácie sa postavila znova na pódium a rozdávala svojmu publiku stále aktuálne posolstvá, ktoré sa na dve desiatky rokov museli odmlčať.

Návrat na umelecké dosky sa však nie veľmi páčil jej dcére Katke. Spoločnosť jej doma museli robiť babičky a opatrovatelky. Katka bola mamu odhodlaná čakať vždy hoci aj do polnoci, a tak napokon sa pri nej striedali len babičky. „Keď som Katke vysvetlila, že ako bežná úradníčka v kancelárii nikdy nenašetrím na video, ktoré veľmi chcela, dala si povedať a súhlasila s tým, aby som spievala," so smiechom dodáva Marta Kubišová.

V súčasnosti táto jedinečná česká umelkyňa spolupracuje s generačnými kolegami, no piesne pre ňu pripravujú aj mladí textári a skladatelia. Spoluprácu s nimi si Marta Kubišová pochvaluje. Vidieť to nielen na mnohých reedíciách, výberových projektoch, ale aj na nových nahrávkach a nových albumoch (z tých posledných spomenieme napríklad vydarené album *Vítej, lásko*).

Za rozhovor ďakuje J. Hladký

Z. Fořtová: Nesmie sa zabudnúť na žiaden odboj

Ján Černogurský, bývalý minister spravodlivosti, Pál Csáky, poslanec Národnej rady SR a bývalý podpredseda vlády, eparcha bratislavskej gréckokatolíckej cirkvi Peter Rusnák, riaditeľ odboru vnútornej politiky Úrady prezidenta SR Boris Sofira, štátny tajomník ministerstva spravodlivosti Daniel Hudák, predstavitelia ZVJS a ďalší hostia sa v sobotu 23. augusta stretli pri leopoldovskej väznici, aby si uctili pamiatku politických väzňov.

„Nesmie sa zabudnúť na to, koľko obetí stála naša sloboda. Nesmie sa zabudnúť ani na prvú, ani druhú svetovú vojnu, ani na domáce odboje, lebo vždy v nich išlo o život,“ povedala nám v rozhovore PhDr. Zlata Fořtová, členka historicko-dokumentačnej komisie pri Česko-slovenskej obci legionárskej. Útla, no pritom veľmi racionalisticky a zároveň humanisticky premýšľajúca historička, ktorá sa venuje dejinám légii, sa nezaoberá len tzv. tretím odbojom, ale aj úsilím Slovákov a Čechov o boj o demokraciu v

najširších kontextoch – teda aj počas oboch svetových vojen. Napokon, všetkými týmito smutnými udalosťami prešla aj jej rodina: „Môj otec bol legionár v Rusku. Pôsobil v dopravnej skupine, osobne sa poznal aj s generálom Štefánikom, ktorý do Ruska prišiel légiiam vybaviť dopravu po magistrále. A na to sa v našej rodine nikdy nezabudlo... Otec sa vrátil s poslednými vojakmi loďou. Pozval si ho na audienciu prezident Masaryk so slovami: Republika potrebuje obranu.“ Fořtovej otec ovládal sedem jazykov a na výzvu prezidenta zostal v armáde, vyštudoval vysokú vojenskú školu a napokon zostal pracovať v generálnom vojenskom štábe. Keď generálny štáb dostal tajné informácie, že Hitler sa chystá na útok, vyslali ho do Banskej Bystrice, kde mal za úlohu zorganizovať vojenskú obranu stredného Slovenska. „Na tejto úlohe pracoval, aj keď s podlomeným zdravím, od rána do noci tri roky. Jeho ďalšou úlohou bolo pripraviť juž-

nú hranicu pred útokom Madarov. Preto sme sa z Banskej Bystrice sťahovali do Bratislavy." Ale to už vznikol slovenský štát a situácia sa začala komplikovať aj pre demokraticky zmýšľajúceho otca doktorky Fořtovej. „Generál F. Čatloš požiadal otca, aby zostal v armáde slovenského štátu, no on odmietol. Povedal, že sa musí vrátiť k svojej rodine. A vtedy mu už išlo o život. Tajne v noci utiekol do Čiech, ja som s mamou likvidovala byt. To sa už začala druhá svetová vojna, môj otec bol zapojený do protinacistického odboja a Pražského povstania českého ľudu, ja tiež ako spojka," spomína si Zlata Fořtová, ktorá spolupracuje so Spoločnosťou generála Štefánika a pripravuje aj výstavy a prednášky či semináre o jeho živote a odkaze pre demokraciu Čechov aj Slovákov, ale pokúša sa do našej histórie navrátiť aj mená vo svojom čase významných ľudí, ktorí boli neskôr rôznymi režimami perzekuovaní.

Podpredseda Konfederácie politických väzňov Slovenska (KPVS) Karol Noskovič si spomína na vznik konfederácie: „Pred 40 rokmi, roku 1968, sme založili Slovenskú organizáciu na ochranu ľudských a národných práv, no zakladateľ pán Vydra po vpáde sovietskych vojsk emigroval do Rakúska, organizáciu neskôr vtedajší mocní zakázali a v marci roku 1991 sme sa vrátili k pôvodnej myšlienke a založili sme KPVS.“ K založeniu tradície stretávania sa bývalých politických väzňov pod západnou leopoldovskou bránou ich priviedlo to, že spolu s českými kolegami sa stretávali na podobnom spomienkovom podujatí v Jáchymove, kde napokon istý čas strávil aj K. Noskovič: „Tu v Leopoldove som bol 12 dní v tzv. Mlyne či na tzv. novej samoväzbe, kde mala vyšetrovačky štátna bezpečnosť. Dovoliekli ma sem ako 18-ročného študenta, bili nás, ubytovali ma na samotke vo veľkosti asi 4 krát 4 metre, v rohu miestnosti bolo slapadlové WC, vodu sme mali na prídel v džbáne. V noci nám svietili a spali sme na drevenej podlahe. Prvé tri dni po bitke som sa dokázal len plažiť... Dnes je Leopoldov moderná

Každý rok si delegácie politických väzňov a ich príbuzných prezrú areál väznice.

väznica." Karol Noskovič sa vrátil aj k príčine svojho zatknutia a vypočúvania: „Bolo to roku 1951. Vo Viničnom, odkiaľ pochádzam, sme mali založený divadelný krúžok, takže sme mali aj tlačiarenský stroj, ktorý sme používali, keď sme chceli natlačiť pozvánky na predstavenie. Pobúrilo nás, keď z miestnej školy musel riaditeľ zhodiť nápis „rímskokatolícka“; pobúrilo nás, keď zatkli a odsúdili troch biskupov a keď všetky aktivity smerovali proti cirkvi. Nuž, natlačili sme letáky, ktorými sme vyzývali ľudí, aby sa spamätali z obyčajného priznerania sa. Môj otec ako roľník zasa odmietol odovzdať polia do družstva, a tak po 1,5 roku zatkli aj jeho. Nakoniec sme sa raz aj stretli v Jáchymove, obaja ako väzni...“

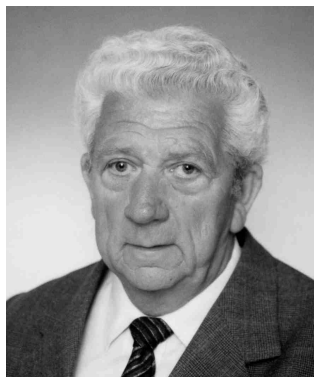
Spomienkové podujatie sa začalo svätou omšou v Kostole sv. Ignáca za všetkých, čo trpeli počas odbojov. Účastníci, medzi ktorými bol aj Ján Čarnogurský, ocenili mimoriadnu atmosféru, ktorou dýchala sv. omša a celé podujatie: „Keď som bol ministrom spravodlivosti, sám som si uvedomoval potrebu zachytiť spomienku na ľudí väznených za politické obvinenia a aj sami politickí väzni sa chceli stretávať a pripomínať si svoje aj iných utrpenie a ideály svojej doby. Možno akýmsi symbolom je aj to, že práve včera sme na poslednej ceste odprevadili predsedu Konfederácie politických väzňov na Slovensku Ladislava Pittnera.“

Pripravil Juraj Hladký

Zomrel prvý predseda Mestského národného výboru v Leopoldove

Za Jozefom Foltánom

Keď sme pripravovali rozhovory o Slovenskom národnom povstaní do ostatného čísla časopisu Leopoldov, netušili sme, že to bude posledný rozhovor s Jozefom Foltánom, aj keď sme vedeli, že už dlho bojuje s chorobou...

Zo životopisu...

Jozef Foltán sa narodil 18. júla 1928 v Kolačnej okrese Topoľčany. Pochádzal z viacčlennej robotníckej rodiny, jeho otec pracoval ako lesný robotník, neskôr ako horár. Vzdelanie získal v Kolačnej a meštiansku školu absolvoval vo Veľkých Uherciach. Nastúpil pracovať do firmy Baťa ako robotník v manipulácii s kožami a počas existencie tzv. slovenského štátu od roku 1943 do roku 1945 pôsobil v ilegálnej partizánskej skupine v Kolačnej. Ako odbojár získal osvedčenie podľa zákona číslo 255. Po oslobodení pracoval ako manipulant vo firme Baťa do roku 1949, keď nastúpil na základnú vojenskú službu, absolvoval dôstojnícku školu a dosiahol hodnosť poručíka, neskôr bol povýšený na kapitána. Po skončení základnej vojenskej služby začal pracovať na Okresnom výbore KSS v Partizánskom a v roku 1952 bol preložený na Krajský výbor KSS v Nitre do funkcie vedúceho oddelenia priemyslu. V roku 1952 absolvoval KPŠ. V rokoch 1954 - 1957 vykonával funkciu tajomníka na OV KSS v Hlohovci, roku 1957, kedy prešiel pracovať na okresný národný výbor na kontrolný odbor. V roku 1960 nastúpil do funkcie tajomníka MNV v Leopoldove. V roku 1964 v rámci zvyšovania kvalifikácie získal maturitu a v rokoch 1967 - 1968 inštitút SNR v Bratislave. Od roku 1965 bol občanom mesta Leopoldov a od roku 1971 vykonával funkciu predsedu mestského národného výboru až do roku 1990. V roku 1954 sa oženil s Máriou Kráľovou. Počas ich takmer 54 rokov trvajúceho manželstva sa im narodili 4 deti - Dagmar, Jozef, Ivan a Róbert. Zomrel v Trnave 21. septembra 2008 vo veku 80 rokov.

Jozef Foltán je nositeľom viacerých štátnych vyznamenaní najmä v súvislosti s odbojom a jeho činnosťou v Slovenskom zväze protifašistických bojovníkov. Jednými z tých najvýznamnejších sú medaily od prezidenta R. Schustera (2003) a predsedu Trnavského samosprávneho kraja Tibora Mikuša (2008). Devätnásť rokov pôsobil v Leopoldove ako predseda mestského národného výboru. Práve o tejto etape jeho života sme sa porozprávali s PhDr. Milanom Piovarčim, čestným občanom mesta Leopoldov, ktorý s J. Foltánom intenzívne spolupracoval počas príprav získania štatútu mesta roku 1971, a

o období, keď sa Leopoldov usiloval etablovať už ako mesto.

„Vedel som, že vždy uňho nájdem pochoopenie, keď prídem s konkrétnym návrhom, čo je vhodné alebo potrebné spraviť pre Leopoldov. Nikdy mi nepovedal: a načo, prečo to budeme robiť... Išlo nám o spoločnú vec. Myslím si, že naša spolupráca bola ideálna a mali sme férové vzťahy. Vedeli sme sa dohodnúť – predsa: pohľad z Bratislavy je vždy trocha iný, ako pohľad toho, kto sa priamo v Leopoldove stretáva s každodennými problémami. Bol uvážlivý a pri rozhodovaní nechcel zostať sám -

aj naše návrhy vždy nechával posúdiť v pléne. Stretávali sme sa pomerne často pri rôznych pracovných povinnostiach v úradoch, ale aj v Slovenskom zväze protifašistických bojovníkov." Otec doktora Piovarčiho bol takisto vo výbore. Keď sa začal zaujímať o štatút mesta, mnohým sa to nepáčilo a keď Leopoldov napokon štatút získal, mnohí mu nevedeli odpustiť, že im „ukradol“ staré Mestečko. „My sme sa usilovali o štatút preto, lebo v tom čase sa mestám otvárali nové výhodné možnosti – finančné, sociálne, kultúrne..., dala sa rýchlejšie budovať infraštruktúra, obchody... A bolo vidieť, že ľudia si na to rýchlo zvykli; cítili, že Leopoldovu ako mestu môže byť naozaj lepšie, ale musia aj sami a sa o to pričiniť. Viac sa začali starať o svoje ulice a výzor Leopoldova. A práve tu sme s J. Foltánom intenzívne spolupracovali. Ja som mal kontakty na ministerstve, on mal zasa podporu v Leopoldove a chuť pre toto mesto pracovať. Dokonca sme plánovali založiť reštauráciu v klenbách pod mostom na Trolaskoch. To sa nám však nepodarilo. Naposledy sme sa s pánom Foltánom stretli asi pred pol rokom, keď pani Skákalová preberala za svojho manžela cenu mesta. Pošťažovali sme sa, že sme chorí, ale hneď sme sa aj utešovali, že ako

sme ochoreli, tak aj vyzdravieme...”

Jozef Foltán vykonával funkciu predsedu MsNV od roku 1971 až do roku 1990. Za 19 rokov vo funkcii predsedu MsNV sa staré Mestečko pretransformovalo na mladý Leopoldov, aj keď mnohé plány sa už nestihli uskutočniť.

„Richtári boli vo svojich obciach vždy autoritami. V mnohých

dedinách sa neustále o čosi sporili. V Leopoldove, myslím si, bola situácia stabilná aj v rozhodovaní aj v skutkoch. Bývalý riaditeľ závodu Mier a poslanec SNR, ktorý často chodieval po regiónoch na poslancské výjazdy, vždy hovoril: Do Leopoldova by som ani nemusel ísť, tam je všetko v poriadku,” dodáva PhDr. Milan Piovarčí.

Pred niekoľkými mesiacmi udelil Jozefovi Foltánovi medailu trnavský župan Tibor Mikuš.

Príbuzní, bývalí kolegovia, predstavitelia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, obyvatelia Leopoldova a vedenie mesta sa s Jozefom Foltánom rozlúčili 25. septembra na Mestskom cintoríne v Leopoldove. Česť jeho pamiatke.

Pripravili Martin Jurčo a Juraj Hladký

Leopoldovská farnosť je menšia

Farnosť Červeník - zriadená alebo obnovená?

Hovorí sa, že osmičkové roky sú v našich dejinách prelomové. Rok 2008 môžeme pokladať za prelomový v dejinách obce Červeník. Trnavský arcibiskup Ján Sokol 15. júla vyčlenil Červeník z farnosti Leopoldov a zriadil tam samostatnú Farnosť Obetovania Panny Márie a pričlenil k nej filiálku Ratkovce, pôvodne patriacu do farnosti Malženice. Za prvého farára v tejto farnosti bol ustanovený Peter Kučera, predtým pôsobiaci vo farnosti Drahovce.

Niektoré historické pramene však hovoria o tom, že fara existovala už v starom Červeníku, v jeho pôvodnej lokalite pri Váhu (pravdepodobne pri dnešnom Leopoldove). Historik Juraj Pray spracoval v 18. storočí správy pápežských decimánov z rokov 1233 a 1272, ktorí v stredoveku navštevovali fary a kontrolovali odvádzanie desiatkov. V týchto správach nachádzame záznam o fare v nitrianskom Považí, ktorá je označená ako Versec. Historik Tivadar Ortvay kladie túto faru na územie dnešného Červeníka. Historik Karol Péterffy vo svojej práci z 18. storočia poukazuje na poznámku v súpise farností ostrihomského arcibiskupa kardinála Petra Pázmaňa z roku 1630, v ktorej medzi vyňatými farnosťami je uvedená aj farnosť Veresvár. V urbánnom súpise panstva hradu Hlohovec z roku 1661 nachádzame uvedené príjmy fary v Červeníku. Možno predpokladať, že po presťahovaní pôvodného Červeníka kvôli stavbe pevnosti Leopoldov v roku 1665 na miesto, kde sa rozprestiera dnes, bol zbúraný kostol, aj budova fary. Úlohy farára potom vykonávali jezuiti z leopoldovskej pevnosti. V súpise farností a farárov Ostrihomskej arcidiecézy od historika Ľudovíta Némethyho sa nachádza zmienka o tom, že v roku 1670 bol ustanovený za farára v Drahovciach, Červeníku a Maduniciach Juraj Leopold Vidomius. V roku 1775 sa Červeník stal definitívne filiálkou Mestečka – dnešného Leopoldova. S farou v Červeníku sa stretávame ešte raz v roku 1813, keď sa rozvodnil Váh a zalial široké okolie. Pretože fara v Leopoldove navlhla a začali sa rúcať steny, leopoldovský farár sa musel presťahovať do Červeníka, odkiaľ spravoval farnosť, kým farská budova nebola opravená.

O tom, ako vyzeral kostol v pôvodnom Červeníku, nevieme nič konkrétne. Môžeme len predpokladať, že i tento bol zasvätený Obetovaniu Panny Márie. Súčasný kostol v Červeníku sa začal stavať v roku 1726. Za sedem rokov boli hotové múry, potom však celých 40 rokov zostal stáť bez strechy. Po štyridsiatich rokoch bol pokrytý šindľovou strechou a v roku 1787 bol napokon dokončený. V roku 1809 bola pristavaná veža. Podľa kanonickej vizitácie farnosti Leopoldov z roku 1788 bývali bohoslužby v Červeníku len každú tretiu nedeľu a vo sviatok, s čím boli červenícki veriaci nespokojní. Ak chceli mať častejšie omšu v kostole, museli si zavolať kňaza od františkánov v Hlohovci, čo však obec finančne nezvládala. Preto sa obec v roku 1815 obrátila s prosbou na Arcibiskupský vikariát v Trnave, aby bol v Červeníku ustanovený kňaz, pričom na svoje vlastné náklady pripravila pre neho aj dom.

Arcibiskupský vikár v Trnave Imrich Perény nakoniec ustanovil pre Červeník stáleho kaplána a omša bola slúžená už každú nedeľu a sviatok. Tento stav trval do roku 1850, keď slúženie omší v Červeníku bolo zredukované, a to na úkor Šulekova. Obec preto založila fundáciu 200 florénov, z ktorej by bol platený kňaz, ktorý by v Červeníku slúžil omšu na Vianoce, Veľkú noc, prikázané sviatky, svätého Marka a na hody. Situácia sa vyostrila v roku 1851, keď sa od Kvetnej nedele v Červeníku neslúžila omša, ani na Zelený štvrtok, na Veľký piatok bola jedine uložená do hrobu Sviatosť Oltárna, na Bielu sobotu sa nekonali žiadne obrady, nebol posvätený paškál ani krstná voda, iba večer sa konalo Vzkriesenie. Omša bola slúžená potom až na Veľkonočný pondelok. Preto sa červenícka obec „s veľkou bolesťou a žalostným srdcom“ obrátila na Arcibiskupský vikariát v Trnave, aby bolo potvrdené ustanovenie z roku 1815.

V ďalšom období už nenachádzame sťažnosti červeníckych veriacich kvôli slúženiu svätých omší. Keďže počet obyvateľov Červeníka postupne rástol, tamojší kostol už nedokázal prijať všetkých veriacich počas jednej omše. Preto v roku 1946 boli vypracované dva projekty prístavby kostola, o ktorých mali rozhodnúť samotní občania. Vývoj po februári 1948 však realizáciu tejto prístavby znemožnil. Kňaz Ludovít Hollý, ktorý v rokoch 1956 – 1960 pôsobil ako kaplán v Leopoldove, viedol viackrát deputáciu červeníckych veriacich k leopoldovskému farárovi so žiadosťou, aby sa v nedeľu slúžili dve omše. Leopoldovský farár Augustín Gramantik však nebol naklonený tejto myšlienke, pričom poukazoval na svoj zlý zdravotný stav a argumentoval ubúdaním počtu kňazov a neaktuálnosťou zvýšenia počtu omší. Nakoniec po dohode farára s kaplánmi Apoštolská administratúra v Trnave vydala v roku 1958 povolenie slúžiť v Červeníku v nedeľu a prikázaný sviatok dve omše. Rok 2008 je pre obec Červeník naozaj prelomový. Červeníčania dosiahli to, o čo žiadali takmer dvesto rokov – samostatnú farnosť a vlastného farára. Tým sa začínajú písať nové dejiny farnosti Červeník. Dúfajme, že jej zriadenie prispeje k rozvoju nielen náboženského, ale aj mravného a kultúrneho života obce.

(kar)

NEBOLI STE EŠTE NA DUCHONKE?

Život – to nie je len pomedzi prsty unikajúci čas... Sú to aj dni plné prevapení a radosti. Jeden z tých ubiehajúcich dní bol 21. august 2008. Bol však plný prevapení pre členov SZTP- ZPCCH zo základnej organizácie Leopoldov. Prečo bol radostný a plný prevapení?

Slniečko im ráno zatukalo na oblôčik a naznačilo, že i ono im praje pekný deň, ktorý sa rozhodli stráviť v prírode, pri vode. Účastníci výletu sa stretli pri reštaurácii Pranier. Tu nastúpili do autobusu, ktorý veselo odľukoval smerom na Topoľčany, aby nás priviezol na Duchonku. Po príchode na Duchonku nás privítali manželia Sucháňoví, majitelia rekreačného zariadenia Jazmín, ktorí nám nechali pripraviť ohnisko, aby sme si mohli pekne do ružova opieť špekačky, klobásky alebo slaninu. Z opekania mali veľkú radosť deti, ale i my dospelí. Zanôtili sme si aj krásne slovenské piesne. Po nasýtení sa a speve bol voľný program až do pätnástej hodiny. Ten sme využili na prechádzky prírodou, vodné bicyklovanie na delfínoch po jazere, ktoré oživovali pestrofarebné kačičky plávajúce po hladine. Po prechádzke nás v rekreačnom zariadení Jazmín čakal chutný guláš s čerstvým chlebíkom a milým personálom.

Posilnení jedlom sme si posedeli na lavičkách, počúvali piesne, spievali...

To už prichádzal čas vrátiť sa domov. Spokojní s vydareným výletom sme nasadli do autobusu a vrátili sa do svojich domovov. Za tento krásny deň, ktorý sme prežili vyslovujem v mene všetkých účastníkov výletu SRDEČNÉ ĎAKUJEM našim milým sponzorom: manželom Adrike a Marianovi Mihálikovým, obci Červeník v zastúpení pánom Ing. Františkom Červeným, pani Bianke Žemlovej (Potraviny PETI), pánovi Petrovi Hruškovi, pánovi Jozefovi Ferancovi, pánovi Lackovi Ševečkovi (Potraviny MDŽ Leopoldov). Taktiež ďakujem všetkým účastníkom, ktorí prijali pozvanie na tento výlet, boli disciplinovaní, no prsto úžasní. Za príjemnú cestu a šťastný návrat ďakujeme pánovi vodičovi Jozefovi Kadlecovi.

Mottom prof. Querulixa je: Všetci ľudia sa plavia na jednej lodi s menom "Svet". Väčšina z nich však v podpalubí, len zopár vyvolených dostane luxusnú kajutu. Naša veľká rodinka členov SZTP - ZPCCH v Leopoldove tu luxusnú kajutu 21. augusta 2008 dostala.

Za členov výboru a RK SZTP-ZPCCH v Leopoldove Hilda Repová

Píše sa 1. september 2008...

a druhého septembra otvárame nový školský rok. Na prvý pohľad nič mimoriadne, no predsa trochu iné. Veď učitelia mali o 1 týždeň kratšiu dovolenku ako inokedy. Prečo? Aby pripravili Školský vzdelávací program v súlade s novým školským zákonom, ktorý odštartoval školskú reformu.

Aké sú podstatné zmeny? Školská reforma sa začína v prvom a v piatom ročníku, teda až po piatich rokoch sa bude dotýkať všetkých žiakov školy. Vzdelávanie je dvojúrovňové. Prvú úroveň tvorí Štátny vzdelávací program, druhú úroveň školský program. Štátny vzdelávací program je záväzný pre všetky školy, školský si tvoria jednotlivé školy v rozsahu štyroch až piatich vyučovacích hodín v týždni. Štát dal dôveru školám. Zavádza sa povinné vyučovanie 2 cudzích jazykov (v treťom a v šiestom ročníku; no školy môžu začať aj skôr, prípadne zaviesť ďalší cudzí jazyk). Znižuje sa maximálny počet žiakov v triedach i v oddeleniach školského klubu, čo určite prispeje k individuálnejšiemu prístupu k žiakom.

Povinnou súčasťou vzdelávacích programov sú prierezové témy, ktoré sa zaoberajú otázkami súčasného človeka, krajiny, EÚ, ale

napríklad aj dopravná výchova, mediálna či multikultúrna výchova... Ďalším významným krokom je zosúladenie kategorizácie škôl s medzinárodnou klasifikáciou ISCED (International Standard Classification of Education – UNESCO 1999), kde sa uplatňuje označenie pre MŠ stupeň 0 a pre základné školy 1 a 2A. Inými slovami primárne vzdelávanie = I. stupeň ZŠ, nižšie sekundárne vzdelávanie = II. stupeň ZŠ. Zákon ďalej hovorí o zriadení dvoch inštitúcií: Centrálného školského registra a Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania, ktorý by mal prispieť k objektivizácii hodnotenia dosiahnutých výsledkov.

Ako sme tvorili Školský vzdelávací program? Predovšetkým nás zaujímal názor bývalých žiakov a rodičovskej verejnosti. Ako nás hodnotia, čo robíme dobre, čo nám chýba alebo v čom máme ako vzdelávacia inštitúcia nedostatky. Položili sme si otázku, aký by mal byť náš absolvent, čo by mal vedieť, poznať, ako by sa mal správať. Čo potrebuje za bránou našej školy... Ďakujem všetkým, ktorí naše dotazníky vyplnili a vrátili, no potrebovala by som tu oveľa viac priestoru na ich podrobnú analýzu; dostali sme hodnote-

nie výborné, chváľitebné, ale aj dobré, dokonca v dvoch prípadoch až neuspokojivé. A keď sme k tomuto hodnoteniu pridali sebareflexiu, pochopili sme, že našou úlohou je pripraviť absolventa ZŠ, ktorý nie je špecificky zameraný na nejakú oblasť (šport, umenie, jazyky, matematiku...), ale ktorý sa uplatní na ktorejkoľvek strednej škole a uplatní sa v živote.

Pre náš vzdelávací program je výstižný latinský výrok *Non scholae, sed vitae discimus* (Neučíme sa pre školu, ale pre život). Zaviedli sme len jeden voliteľný predmet v piatom ročníku, a to techniku v alternácii s tvorbou životného prostredia. Našu dotáciu vyučovacích hodín sme použili na posilnenie Štátneho vzdelávacieho programu s cieľom posilniť oblasť kompetencií, zručností, rozvoja individuálnych schopností, najmä praktických, komunikačných, jazykových, počítačových, riešenia problémov, kritického myslenia... Stotožňujeme sa s názorom, že reforma musí zasiahnuť aj obsah, že encyklopedické vedomosti sa rýchlo zabud-

nú. Keď si však budú naši žiaci vedieť nájsť informácie a ďalej s nimi pracovať a využívať ich, bude to ako v tom čínskom prísloví, keď múdry človek, ktorý chce nasýtiť svoje deti, im nedá ryby na stôl, ale naučí ich ryby chytať.

Školský zákon je plný paragrafov a keby sa nedostal do rúk zaniatených a zodpovedných učiteľov, zostal by len na papieri. Práve oni sú hnacím motorom, oni dostanú všetky zámery a myšlienky do každej činnosti, do každej hodiny. Táto úloha bude trvať niekoľko rokov a má aj druhú stránku: je v nej hľadanie, objavovanie, a to vždy naplní tvorivého človeka.

Prajem všetkým pedagógom, aby našli priestor a voľnosť, ktorý im reforma ponúka, aby našli pochopenie vo verejnosti, ale predovšetkým žiakov, ktorí sú odhodlaní osvojiť si v škole čo najviac z toho, čo im umožní stať sa lepšími, múdrejšími a úspešnejšími v živote.

Mgr. Oľga Galčíková, riaditeľka základnej školy

ZÁUJMOVÉ ORGANIZÁCIE SI FINANČNE PRILEPŠILI

Začiatkom septembra zasadala kultúrno-sociálna komisia, ktorá sa okrem vyhodnotenia letných podujatí, prípravy prehliadky harmonikárov a odmeny primátorovi mesta zaoberala rozdelením ďalších financií na grantové programy pre organizácie v našom meste. Komplexný návrh s úpravami schválilo mestské zastupiteľstvo.

Mestské zastupiteľstvo sa totiž rozhodlo zvýšiť tieto finančné príspevky, čo pre mnohé organizácie môže znamenať zlepšenie situácie a nové možnosti pre aktívnu činnosť. Spolu komisia rozdelila ďalších 118000 Sk (3916,8824 EUR), takže celková suma poskytnutá rôznym organizáciám v Leopoldove sa vyšplhala na 765500 Sk (25409,9448 EUR). LTC Leopoldov si polepšil vďaka príspevku 5000 Sk, ktorý bude podľa dohody určený na rekonštrukciu studne s vodou. Nohejbalovému klubu Leopoldov pridelila komisia sumu 8000 Sk (265,5513 EUR). Slovenský zväz telesne postihnutých a zväz postihnutých civilizačnými chorobami získal 10000 Sk (331,9391 EUR). Rovnaké zvýšenie grantu pomôže aj futbalistom, stolným tenistom, občianskemu združeniu dôchodcov OZ Šanec, Oddielu RTVŠ, Slovenskému Červenému krížu, farnosti Leopoldov, skautom a neformálnej skupine Skarabeus. Najviac peňa-

zí, teda 15000 Sk (497,9087 EUR), prideliť členovia komisie miestnej základnej školy a mestskej organizácii Slovenského Červeného kríža.

Komisia bude na najbližšom zasadnutí riešiť zaujímavý návrh, ako skvalitniť organizovanie kultúrnych a športových podujatí v meste. Ak návrh v komisii prejde, pred plánovanými aktivitami budú podľa slov pracovníčky mestského úradu Kristíny Vachanovej vypísané výzvy na tvorbu projektu či plánu takéhoto podujatia. Miestne organizácie v prípade záujmu o zabezpečenie niektorého podujatia vypracujú návrh, ktorý komisia posúdi. Najlepší nápad a najlepšie spracovaný projekt získa finančný príspevok na organizáciu a náklady celého podujatia. Vytvorením konkurencieschopného prostredia aj v tejto oblasti sa môžu na svetlo dostať nové nápady a zaujímavé, netradičné riešenia klasických akcií v našom meste.

Organizácia	Žiadosť na rok 2008	Financie na rok 2008	Zvýšenie
MTK Leopoldov	400.000,- Sk	380.000,- Sk	10.000,- Sk
Farnosť Leopoldov	80.000,- Sk	40.000,- Sk	10.000,- Sk
Tenisový klub LTC	50.000,- Sk	20.000,- Sk	5.000,- Sk
SZTP a ZPCCH	60.000,- Sk	20.000,- Sk	10.000,- Sk
ZŠ Leopoldov	30.000,- Sk	30.000,- Sk	15.000,- Sk
Slovenský skauting	20.000,- Sk	15.000,- Sk	10.000,- Sk
SČK	60.000,- Sk	20.000,- Sk	15.000,- Sk
OZ ŠANEC	40.000,- Sk	20.000,- Sk	10.000,- Sk
Skarabeus, OZ Pranier	20.000,- Sk	10 000,- Sk	10 000,- Sk
Nohejbalový klub	5 000,- Sk	5 000,- Sk	8 000,- Sk
Ženský oddiel RTVŠ	5 000,- Sk	5 000,- Sk	10 000,- Sk

Ospravedlnenie

Redakcia sa ospravedľňuje za chybné uvedenie výšky finančného príspevku pre leopoldovskú mestskú organizáciu Slovenského Červeného kríža, ktoré bolo uverejnené v článku Financie z mestského rozpočtu pre organizácie v meste v časopise Leopoldov 2/2008 na stranách 15 až 17. V článku uvádzame schválenie sumy 60 000,-Sk, v skutočnosti však mestské zastupiteľstvo odsúdilo tejto organizácii iba 20 000,-Sk.

Pozývame vás na kultúrne podujatia v našom meste!

október – december 2008

október: mesiac úcty k starším (OZ Šanec)

október: divadelné predstavenie

november: divadelné predstavenie

december: Mikuláš pre deti

december: Vianočné trhy a zabíjačka

december: Novoročný ohňostroj

Konkrétne informácie o jednotlivých podujatiach spresníme, presnejšie informácie získate aj na mestskom úrade, na plagátoch alebo prostredníctvom mestského rozhlasu.

Spoločenská kronika

September 2008

Valentína Tačovská

85-ročná
Júlia Bartušová

Manželstvo uzavreli
Dušan Fratrič
a Daniela Folttinyová

70-roční
Fabian Bachňák
Emília Tittlová

87-ročná
Amália Kršnáková

Jubilanti

60-roční
František Kristek
Pavol Mráz
Jozefína Vicanová

65-roční
Vladimír Bučko
Melania Kaničárová
Jana Karabová
František Kocian
Margita Pepicová

81-roční

Ludovít Blažo
Veronika Krausová
Mária Paulovičová
Viliam Srdoš

82-roční

Katarína Haulišová
Valér Ryšavý

84-roční

Emília Haulišová
Anna Chlapečková

Jubilantom blahoželáme!

Opustili nás

Emil Hudec
Emil Kaničár
Jozefa Kovačiková
Jozef Foltán

Čest ich pamiatke.

Pripravila V. Lietavová

Ospravedlňujeme sa jubilantovi pánovi Vladimírovi Adamovičovi za chybné uvedenie jeho priezviska v časopise č. 2/2008.

Ďakujeme za pochopenie.

Prosíme občanov, ktorí nie sú uvedení v spoločenskej rubrike a mali byť v aktuálnom čísle uvedení, aby na to upozornili pracovníčku evidencie obyvateľov na mestskom úrade. Zistením nedostatku máme možnosť vykonať nápravu na ďalšie obdobie.

Za pochopenie ďakujeme.

Redakcia reaguje

Od začiatku tohto roka funguje webová stránka časopisu Leopoldov (casopis@leopoldov.sk), na ktorú nám môžete posilať svoje návrhy, pripomienky aj vaše vlastné texty a články. Zriadením tejto stránky sme chceli vylepšiť komunikáciu s čitateľmi a uľahčiť spätnú väzbu. Myslíme si, že názory čitateľov môžu prispieť k skvalitneniu nášho spoločného mestského časopisu a možno aj k riešeniu daktorých problémov či nedostatkov v našom meste. Budeme radi, ak túto možnosť využijete, no dovoľujeme si vás zároveň upozorniť, že anonymné príspevky alebo ohlasy nebudeme uverejňovať. Každý prispievateľ je konkrétna osoba, aj keď je niekedy podpísaný skratkou či pseudonymom. Svojou autorizáciou verejne prezentuje svoje názory a je za ne i zodpovedný. Preto akákoľvek polemika na stránkach tohto média v rámci korektnosti, môže byť vedená iba s konkrétnou osobou podpísanou obdobným spôsobom. Je to férový systém, ktorý možno niektorým pisateľom chýbal v minulom režime a je napodiv, že ho dnes nechcú alebo boja sa ho využiť.

VAŠE OHLASY, REAKCIE, PODNETY A ČLÁNKY

„Dobrý deň. Viem, že na tému separácia - recyklácia sa už popísalo kadečo, ale aj tak by som sa chcel spýtať, či by nebolo vhodné napísať do vášho (nášho) časopisu na túto, pre mňa dosť dôležitú tému, ešte zopár riadkov. Veľa ľudí by sa možno chcelo ešte viac pripojiť (ako ja) do separácie odpadu, ale možno nevedia, aký odpad kam patrí. Ja sa o separovanie dosť zaujímam a tiež by som chcel vedieť napr. ktorý druh plastu sa môže vhadzovať do nádob na papier a ktorý zasa nie. Na každom obale spotrebného tovaru by mal byť označený konkrétny druh materiálu a presné číslo, z ktorého sa ten materiál vyrába. Myslím si, že by bolo fajn nejako zverejniť tieto čísla, ak je to možné, aby sa vedelo, že to konkrétne číslo sa môže vhadzovať aj medzi papier, keď už v Leopoldove nie sú na to určené zvláštne nádoby.

Nádoby zvlášť na kovy je asi zbytočné v Leopoldove umiestniť, pretože sme "skvelý" národ a tieto nádoby na kovy by boli pravidelne vykradnuté, ale aj tak dúfam, že sa do separácie odpadu (papier, sklo, plast, PET fľaše) zapojí čo najviac ľudí, aby malo z toho prospech aj naše malé mesto. S pozdravom Palo B."

Svet prírody je podriadený kolobehu, ktorý v nej zabezpečuje stabilné fungovanie všetkých živočíchov aj rastlín. Človek je v tomto systéme na najvyššej úrovni, napriek tomu predstavuje jednu z najväčších hrozieb narušenia prirodzeného života na našej zemi. Podmanili sme si svet, vyvíjame nové technológie, spracúvame rôzne prírodné zdroje, ale na rozdiel od iných živočíchov produkuje odpad, ktorý príroda nedokáže znovo zaradiť do svojho obehu...

Problematika odpadov je nesmierne široká a trendy v tejto oblasti sa menia veľkou rýchlosťou. Predstavitelia štátov, vládne i mimovládne organizácie, občianske združenia či aktivisti, tí všetci sa pokúšajú objaviť spoľahlivý spôsob, ako narábať s odpadmi tak, aby čo najmenej znečisťovali prostredie. Kdesi na konci hierarchie týchto aktívnych orgánov stoja samosprávy. Paradoxom je, že práve ony dokážu vo svojom regióne zápasť s odpadmi najpraktickejšie, pretože na tejto úrovni by už nemalo ísť iba o slová, smelé plány a predsavzatia, ale o realitu a skutočnú prácu. Každé mesto si podľa svojich možností určuje vlastné pravidlá separovania, ktoré obyčajne závisia od toho, či samospráva disponuje odberateľom na tento druh odpadu. Preto je potrebné sledovať letáky a informácie priamo z mestského úradu. Podľa farebnej škály platnej v mnohých kra-

jinách EÚ sa však plasty vo všeobecnosti triedia do žltých kontajnerov, papier do modrých, sklo do zelených, kovové obaly a viacvrstvé kombinované materiály do tmavohnedých. Existuje niekoľko druhov odpadu. Biologický odpad, papier, plasty, sklo, textil, kovy, nebezpečný odpad, guma, elektroodpad, tetrapaky, drevotrieska, lieky a liečivá, drobný stavebný odpad, zmesový odpad a podobne. Z celkovej hmotnosti vyprodukovaného odpadu tvorí najväčšiu časť, až 47 %, bioodpad, 21 % odpadu tvorí papier, 11 % sklo, 7 % plasty, 4 % textil, 5 % kovy a zvyšok ostatné typy odpadov.

Podľa prieskumu, ktorý počas júna uskutočnila agentúra TNS SK na vzorke 1008 respondentov, väčšina Slovákov triedi aspoň niektoré druhy odpadov. Najčastejšie ide o plasty, PET fľaše, sklo a papier. Odpad triedia viac ľudia z menších miest a obcí do 5000 obyvateľov, kde má každý svoj vlastný kontajner a triedením odpadu znižuje náklady na jeho odvoz (www.tns-global.sk). Možnosť ušetriť peniaze a lacnejšou cestou sa zbaviť odpadu jeho separovaním si však zatiaľ ešte väčšina ľudí neuvedomuje. Leopoldov patrí medzi najmenšie mestá na Slovensku, napriek tomu sa už pomerne dlho zapájame do rôznych programov recyklácie odpadov a ochrany životného prostredia. Jedným z prvých krokov bola

Neseparujte sa! Separujte!

výstavba čistiare odpadových vôd, zriadenie zberného dvora, pokračovalo sa separáciou papiera, skla, plastov, nebezpečného odpadu a dnes už triedime aj PET fľaše.

Do triedenia odpadu sa už roky zapája aj základná škola, ktorá už okrem zberu papiera organizuje aj zber PET fliaš. V našom meste sa teda v rôznych podobách separuje odpad už viac ako desať rokov. Systém triedenia odpadu je odlišný pre rodinné domy a pre bytovky aj činžiaky. Činžiaky a bytovky majú k dispozícii veľké kontajnery, do ktorých sa triedi odpad podľa druhu. Modré kontajnery sú určené na papier, žlté na plasty a PET fľaše, zelené na sklo. Tu je teda v

porovnaní s rodinnými domami rozdiel v tom, že papier sa zbiera samostatne, nie spolu s plastmi, medzi ktoré sa zaraďujú aj PET fľaše.

Papier a ostatné plasty

Plasty sa môžu recyklovať obmedzene, v prírode sú však takmer nezničiteľné – sú ľahké, odolné, pružné a odolávajú vode, slnku (dokonca aj UV žiareniu) a mechanickému poškodeniu. Pre rodinné domy v našom meste sú vyčlenené špeciálne plastové odpadové nádoby, v ktorých sa v našom meste zbiera papier a ostatné plasty, okrem PET fliaš. Zberná nádoba nesmie obsahovať nečistoty ako sú piesok, uhlie, kovy, cement,

škváru, drevo, kožu, gumu a iné. Papier a ostatné plasty sa zberajú každý mesiac.

Patria sem:

Papierové výrobky: knihy, adresáre, telefónne zoznamy, cenníky, obálky, neznečistené papierové obaly a vrecúška z potravín (napr. škatule z čajov, syrov, dezertov, z prácich práškov, obaly z múky a pod.), papierový odpad z kancelárie a kartónové škatule (bez kancelárskych kovových spôn), katalógy, brožúry, časopisy, noviny, lepenky, vlnité lepenky.

PE (polyetylén) – LDPE a HDPE (light/high density PE – PE s nízkou/vysokou hustotou): číre a farebné fólie, tašky, vrecká, vedrá a fľaštičky od kozmetických a čistiacich prípravkov, vrecká od mlieka, prepravky fliaš, fľaše od nápojov, sirupov, rastlinných olejov.

PP (polypropylén): obaly od sladkostí, tégličky od jogurtov a rôzne plastové nádoby a hračky.

PS (polystyrén): penový polystyrén, poháriky z automatov a iné plastové nádoby.

PVC (polyvinylchlorid): vodoinštalčné a elektroinštalčné rúrky, obaly kozmetických výrobkov, plastové okná a nábytok a pod.

Takýmto spôsobom sa nezberá: pergamenový, asfaltový, dechtový papier a lepenka, brúsny, mastný, voskový, lakovaný a napustený papier, hygienicky závadný papier, obuvnícka lepenka, škatuľky od cigariet, papierový prach a výseky dierkovačiek, papier a plasty znečistené potravinami, papier s hliníkovou fóliou, obaly na mrazené potraviny, kopírovací papier, podlahové krytiny, guma, molitan, linoleá. Nepatria sem ani obaly z pohonných a mazacích

hmôt a fľaše od motorového a prevodového oleja.

PET fľaše

V našom meste funguje aj triedenie na PET fľaše a papier s ostatnými plastmi. PET fľaše by obyvatelia rodinných domov mali zbierať do špeciálnych vriec, ktoré si môžu zadarmo vyzdvihnúť na mestskom úrade. Obyvatelia činžiakov a bytoviek neseparujú PET fľaše samostatne, triedia ich do žltých kontajnerov spolu s plastmi. Takto sa triedia plastové nevratné fľaše z nealkoholických nápojov (plastové fľaše z jedlých olejov musíme pred separovaním dobre vymyť horúcou vodou). Do týchto vriec nepatria polyetylénové vrecká, fólie, igelity, plastové

nádoby z kozmetiky. Fľaše je potrebné pred hodením do kontajnera alebo do vriec stlačiť. V Leopoldove je zber fliaš rozdelený na dve fázy; dva okruhy podľa ulíc. Do prvého okruhu patria ulice: Námestie sv. Ignáca, Gucmanova, Záhradnícka, Jilemnického, Hollého, Kukučínova ulica, Ulica J. Kráľa, I. Krasku, Hviezdoslavova, Dlhá, Piešťanská ul. Do druhého okruhu patria: Hlohovecká cesta, Rázusova, Bernoláková, Hurbanova, M. R. Štefánika, 1. mája, Gojdičova, Štúrova, Murgašova, Sládkovičova, Moyzesova, Nádražná, Holubyho ulica. V najbližších mesiacoch však prebehne zber PET fliaš v tom istom termíne pre obidva okruhy.

Sklo

Na zber skla nemá každá leopoldovská domácnosť vyčlenenú zvláštnu odpadovú nádobu. Sklo sa zbiera v dvadsiatich piatich kontajneroch, ktoré sú umiestnené v meste.

Do kontajnerov na sklo patria: sklenené fľaše, nádoby, obaly a predmety zo skla, poháre, fľaštičky od kozmetiky, črepy, okenné sklo, sklo z okuliarov a pod. Nepatria sem vrchnáky, korky, gumené, porcelán, keramika, zrkadlá, drôtované sklo, fľaše z plastov, časti uzáverov fliaš, žiarovka, žiarivka a pod.

Nebezpečný odpad

Nebezpečný odpad sa v našom meste zbiera nepravidelne, v určených termínoch v priebehu roka. Do tejto kategórie patria: kyseliny a hydroxidy, zásady, fotochemické látky, žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť, pesticídy, látky na ničenie húb, hmyzu, buriny, hlodavcov a podobne, vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluorované uhľovodíky (chladničky a mrazničky, hasiace prístroje, klimatizácie...), oleje a tuky iné ako jedlé, farby, riedidlá, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky, detergenty obsahujúce nebezpečné látky, čistiace prostriedky, cytotoxické a cytostatické liečivá, batérie a akumulátory olovené, niklovo-kadmiové obsahujúce ortuť, vyradené elektrické a elektronické zariadenia obsahujúce nebezpečné časti, drevo obsahujúce nebezpečné látky, odpady z vymetania komínov,

nádoby od sprejov, záhradná chémia, lieky a teplomery.

Terminy odvozu zberového papiera a ostatných plastov (rodinné domy):

piatok 26. septembra 2008

piatok 7. novembra 2008

piatok 19. decembra 2008

piatok 30. januára 2009

Termíny odvozu papiera (čínžiačky a bytovky):

piatok 26. septembra 2008

piatok 7. novembra 2008

piatok 19. decembra 2008

piatok 30. januára 2009

Termíny odvozu plastov a PET fliaš (čínžiačky a bytovky):

štvrtok 11. septembra 2008

štvrtok 9. októbra 2008

štvrtok 6. novembra 2008

štvrtok 4. decembra 2008

štvrtok 1. januára 2009

Termíny zberu PET fliaš (rodinné domy)

štvrtok 18. septembra 2008

štvrtok 16. októbra 2008

štvrtok 20. novembra 2008

štvrtok 18. decembra 2009

Termíny zberu skla

piatok 10. októbra 2008

piatok 21. novembra 2008

piatok 2. januára 2008

Termín zberu nebezpečného odpadu

sobota 25. októbra 2008 (Zberný dvor Leopoldov)

Otváracie hodiny zberného dvora v Leopoldove

utorok – piatok: 12:00 – 17:00

sobota: 8:00 – 12:00

Odpad je potrebné v zbernom dvore triediť do kontajnerov na sutinu, odpad zo záhrad, sklo, papier, železo, ostatný odpad, drevo a plasty.

Maria Moravčíková

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 25. Vydáva: Mesto Leopoldov. Adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov, casopis@leopoldov.sk. Redakčná rada: PhDr. Juraj Hladký, PhD. – predseda, Mgr. Mária Moravčíková, Ing. Kristína Vachanová. Asistentka: Mariéta Patajová. Telefón: 033/734 20 07. Fax: 033/734 23 88. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 10 SK (0,33 EUR). Náklad 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Registračné číslo: Pra/Hr/95/00749

FOTILI NA OBÁLKU: MILOŠ BRANICKÝ, MÁRIA MORAVČÍKOVÁ